

„UNIJA“
(Weekly)

The only Lithuanian News paper published in New York. It has a large circulation in the United States and Europe.

Rates of Advertising.
One inch once \$1 00
" " half yearly 6 00
" " yearly 10 00

All communications to be addressed to:

M. TWAROWSKI
25 Allen St., New York.

UNIJA

„UNIJA“
Iščelna kožną Subatą
kasztuoja ant metu \$2 00
„ puses „ 1.25

AUROPOJE
kasztuoja ant metu \$3.00
APGARSINIMAI
kasztuoja ant metu \$10.00
puses „ 6.00
už vieną siki 1 00
Grom tas praszome slust
ant vardo

M. TWAROWSKI
25 Allen St., New York

New York, Subatoje 3 d. Sausio men. 1885 m.

N. 1

Ižduotojas ir Reditojas M. Twarauckas

M. 2.

Mes ir nepraszyti swecezej.

Ar but' ar nebut' taj dabar ir' klausims —
Katrajp prytinka augsztaj dwasej.
Shakspeare.

Skajtytojej Unijos jau žino, kad musu gimine (tauta) isz senu senowes pasyidalijo i dwy szakas: wiensz szaka wadinasy žiamajezejs ir lietuwininkajs, o antroji latwejs. Žiamajezej tur sawo kraszta, lietuwininkaj ir latwej wel sawo. O ju krasztas ira gana platus. Lietuwininkus mes randame Kauno, Wilniaus ir Suwalku redybose, tajpogi Prusuose no Klajpedos pradadant iki Isrutes ir Eabguwos, o tajpogi ir Pakalneje. Žiamajezej giwena tyktaj Kauno redyboje, pawietije Telsziu, dalise pawieccziu Rasejniu ir Szaulu, ir nedaug ju randame Prusuose aplink Klajpeda. Ant galo musu pusbrolej latwej giwena Kurszijoje ir Widžiamije. Nemislikite, kad žiame lietuwlattwiu apgiwenta, butu maža. Lietuwa no wakaru i ritus tiesiu kelu, tur ilgio 55 mylas, o ploccio no žiemiu i pietus i 40 mylu. Už taj mes lengwej galime aprokuot, kad lietuwininkaj giwena ant platumos 2200 ketwirtajniszku mylu. Ogi latwej tajppat giwena ant 1300 ketwirtajniszku mylu. Tajgi musu gimine (tauta) szendien gywena mažiausej ant 3500 ketwirtajniszku mylu! Tas plotis ira dang dydesnys ne kad nekuriu karaliscziu Auropoje. Bulgarija, Serbija, Belgija, Grajkija, Ulandija, Danija, Szwicarija ira daug mažesnios už musu lietuwlattwiszkaji kraszta. Ant tu 3500 ketwirtajniszku mylu gywena labaj dydelys pulkas lietuwlattwiu. Lietuwininku ir žiamajeziu podraugiej, pacioje Lietuwoje ir kituose krasztuose ira 2 milijonaj 800 tukstancziu. O latwiu gente szendie skajto su wirszum 900 tukstancziu. Tajgi lietuwlattwiszka gimine szendie isznesza bemaž kone 4 milijonus. Ar taj mažis musu ira pulkelis? Dydesnys ne kad musu prieszininkaj noretu.

Bet musu kraszte gywena daug ir swetimencziu. Musu gente tur keturius kajminus: wokieczius, lenkus, maskolus ir iganius (czuknos). Wokiecezej jau senej eme weržtiesy i musu žiame. Jie iszžude musu gimines trecze szaka — senowiszkus Parusenus, ateme žiames no ju ir no daug kitu lietuwininku. kurie szendie tebegiwena aplink Isrute, Tilže, Ragajne, Szilokarcziama, Klajpeda ir kitus miestus. Kada lietuwininkams wokietys iszmuszo ginkla isz rankos, kada lietuwininkas buwo pryspirtas tylet, wokiecziu karalej atsiunte burius iszalkusiu

sawo wiengymiu, ir tas žiames, kurios waldzoje lietuwininku kita gadine budamos buwo wajsingos, o paskuj užplaukus mynioms anu kraugeringu kryžejiu pawirto i pustyne, tas taj lietuwiszkas žiames atyda we aniems badu stimpantiems atejunams wokiecziams. Wokiecezej tajpogi ginklu isilauže ir i latwiu žiame. No latwiu wysa kraszta ateme, o ji atidawe bažniecej ir kardinkams, kurie paskuj pawirto i ponus, baronajs szendien wadinamus. Tajgi lietuwlattwiszka krauja liedamy wokiecezej pagawo lietuwlattwiszkas žiames. — Lankaj i musu kraszta pirmiausej buwo pargabenty kajpo sugauty kalinej wajuose. Bet kad paskuj Lietuwa susymezge su Lenkija, lanku karalej daugiems sawo numyletiniams dowanojo dwarus ir kajmus, o kity ir patys atklidia i musu szaly apsygyweno. — Maskolej kurie kitakart drebedawo iszgardia garsa lietuwiszkos trubos, trimieta wadynamos, szendie kad ant sulinkusio lietuwlattwiszko medžio ir oszkos pasydrasynusios lajpioja, isykniso i musu kraszta tajpogi wajnomys. Atsiunte wagis burlokus, atware pilninga armija kiaurapilwiu czinowniku pastate ir popus su cerkwijoms, ir girtuoklus mokytojus maskolus. Taj gi wys daro delto, kad mus, susilpnejusius lietuwininkus nubajgtu wargint. Juk tajp szunys ir wysztos daro. Jejgu i tarpa nutukusiu szunu pasysuka nukorias, nulysias szunelis, tuojau wysy szunys prypuola surieja ta nebaga; tajppat ir wysztos nubajgia knepszcziot palejstsparne, nusziuruse wysztele. Tajp szendien daro ir maskolus su apsylejdziancejs lietuwininkajs. Su latwejs jis elgiasy kitoniszkaj noredamas latwiu kraszte apwejkt wokieczius, maskolpalajkis glostineja szendie latwius, o jau kad wokiecezej bus isztremty, taj žynoma tada prasydes persekiojimas latwiu už taj kad jie gejdže atgajwint žmonise lietuwlattwiszkaja dwase. — Apie igaunius arba czuknas cze nieko nesznekesme, bet už taj pridursme dwejata žodelu apo žydus ir czigonus. Wysy žyno, kad židaj kita gadine gyweno Palestinoje, bet welau kada Rimo ciesoryste iszarde Jeruzale ir žydaj pasklido Auropoje. Widuramžije ju pulkas gyweno Wokietijoje; žydaj wysumet ware kupezyste, iszdawinedawo piningus ant skolos, pardawinedawo kwajszius gerals ir wysajp kajp apgawinedawo žmones. Už taj jie buwo žmoniu neapkenzemy, o ir ponaj kuningajkszecej juos labaj wargino atimdamy

turta ir korodamy miriop už berejkala. Tada taj žydaj bego isz Wokietijos laukan, ir rado giara pryemima Lietuwoje ir Lankuose. Cze ju tajp daug prywiso kajp utelu piktszasziuose. Ir žynomas taj dajgtas, kad jie gywena isz apgau linejimo musu žmogaus, sunkej užpelnanecio kasdieniszka duonele. Žydaj newysur randa tajp mejlingas aweles, kurios jiems atyduoda pigej sawo wilna kajp mes lietuwininkaj. Maskolijoje, Austrijoje ir Wokietijoje juos žmones musza, ju turta grobia ir ant wejo palejdzē Už taj žydaj daugiausej ir susymeta i lietuwininku miestus ir kajmus. Juk mes turime daug miestu ir miestelu, kuriuos galetume wadint kilždynajs ž du, žydlidžejs. Lietuwininkams ira

„Sunku prie wargu pryprasti, sunkej tiesa randas',
Kur tyk galy, žmogus žmoguj užlipa ant sprandos:
Nors kalbu cze tykra tiesa, pasakyt ir geda,
Kad szim swiete žmogus žmogu, žuwis žuwieda.
Ir tas žydas — sukta wirwe, wagis, paliceja
Plesze žmogu kajp imane, draske kajp galėjo,
Miestnos rumus isystatia monij kajp page dia.....

O czigonaj tajpogi tur sawo guliklas musu kraszte, jie apwagia pajkus žmonelus, wagineja wisztas, arklus, drabužius ir ka kur sugrejbja.

Tajp musu lietuwlattwiszkasys krasztas prywiso wysokiu walkatu, kajp kad galwa glindu. Mes nesdywijame, kad daugumas tu walkatu mokejo musu žmones prie sawias prytraukt, juos perkalbet. Wieny ira susymaskolinia, kity susywokiecziawia, treti susylenkino, kity suczigonejo ir tt. Ir tie taj atejunaj szendie eme pujkawot musu duona walgydamy, jie jau eme plaupt, kad lietuwininkas esas del to' kad butu jiems giwuolu walininku, ir kad atsyžadetu to, kas ira lietuwiszku. Bet kilant tokiam iszdikimuj tarp dykduoniū pajks u swetimencziū, ir musu lietuwininkaj eme ape sawia myslinet. Ir jie eme susyprast, jog negeraj daro apsylejsdamy utelemys, anajs wysajs „žyd-czygonejs". Szendie už taj eme ejt daugiaus ne kad kytose gadynese lietuwiszki rasztaj, ir tie rasztaj ira žmoniu skajto my ir apmyslijamy. Kajp žmones eme krukiet, taj ir swetimenczej sužwigo kajp su-

ppjudyta kiaule. Ir toks žwiegimas girdis jau
isz wysu Lietuwos pusiu. Už taj Lietuwa
szendie apgulo kajp szyršzos daug prieszy-
ninku. Žynoma kad cze prieszyniukajs ira
kraugerej wagis ir žudytojej; kožnas gi
tejsingas žmogus prypažysta, jog lietuwi-
ninkaj jeju gal tur tiesa lajkyt ir serget
taj, ka jie gawo no sawo tewu tewu, ir ge-
riint wysus sawo darbus; iszmintyngi žmo-
nes prypažysta, jog lietuwininkaj ira tajp
jau žmones, lygus wysiems kytiems.

Jeju tejsingieji swetimy žmones pry-
pažysta lietuwininku lygybe wysiems pra-
szaliec iams, taj jau butu geda mums pa-
tiems nusyžiamint. Už taj czezas atejo, kad
lietuwininkas pakialtu sawo galwa, drasej
jeszkodamas to, kas praėjusiuose szimtmeciuose
buwo pragajszinta.

„Szlowe kožna priwadino
Giara tewiszkej daryti,
Ir ka amžej pagadino,
Lajkas ira sutajsyti”.

Toks ira szendie balsas tykro lietuwininko.
Bet galwa kelant rejkt but gudriu, nes jeju
lietuwininkaj kels trenksma be nuomones ir
apsymyslimo, taj swetimgencziu paputimas
lengwej lietuwininkams galwas nuwartys
nelyginant kajp mes kad nupucziame puki-
nes galweles pułlajszkiam ar pienžolems.

K.

Lukiejimas.

Ak, asz norecziau butie pauksztelu,
Klotie del sawias maža lizdiali,
Tarp szaku žalu, rožiu, žolinu,
Tarp rugiu, kwietku musu melinu.

Ak asz norecziau liktie žwajgzdele,
Mirksetie augsztaj skajseze akiele,
Per wysa amži tilaj žybetie,
Ir ta skajstuma ne nudewetie.

Ir wel norecziau, noruj ner galo,
Asz wys, wys noru, nors szirdis szala:
Norecziau butie szirdij . . . lo
Ir ji apgint nog jo wargialo.

Ir wel norecziau butie kwietkiele
Pagal Niamuno musu lankiala,
Ir kad Lietuwos wejas siubuotu,
Kad piemenelis ludnej dajnotu.

O kad tas noras mano marije,
Kad tyk ludnuma daro szirdije!
Bet gieraj, kada galu mustautie
Noryns tyk mustims toly kielautie.

Czionaj suryszty mano sparnialej,
Cze jau be lapu wysy medialej,
Bet už Atlanczio ira . . . lis,
Tian pujkiu mano mariju kiales.

AGLE.

Motina ir dukte.

Apsakas E. Wicherto.

Tasa.

Nagi Magde žiurejo, kajp motyna da-
rys. Ji sau tilej myslinoje: „Ji tajp nepada-
rys! Ji nekencze tokio, kurs ne ejna i darba
Ar gi asz paty ne gana tankej gaumu girdet
kad asz sapnuoju?” Paticiszszakaj ji isztempe
lupa. Bet szi syki Magde apsygawo. „Jei
tu mokesy piningus, tare Endrajtiene, taj
galy pasylykt. Kam asz duosiu pelnytiesy
kokiam susieduj? Bet mano namuose tu ne

lajkysy susyrynkimu. Žmones sunesztu i ma-
no grincze per daug purwu, o ir no kuningo
klebono nenoriu turet negeruma, nes szy
rudeni ji ejs pas ji i moksla. Mes nesusyde-
resme ant ladaj ilgo czeso, bet tu pasylyksy
cze patol, pakol tau patyks, ir kad asz ta-
wias nebenoesiu pas sawia lajkyt, taj asz
tau atsakysiu. Ar tajp bus geraj? Jis jaj pa-
dawe ranka. „Mane juokaj ima tare Urte,
kokia minks ta ira tawo rankutes oda. Juk
nej Magde netur tajp szwelniu ranku, o ji
juk tyk mažaj ka dirba.”

Mergele grejtaj pakiszo ranka po pry-
kysztes (pryjuostes, žiurkszto) ir jos wej-
das no raudonawo.

Wakare priesz ejnant gult Magde pa-
bucziawo motyna, ko kitumet nedarydawo
„Ar tu nori ko?” klause Urte.

„Asz nieko nenoriu” atsake Magde ir
ilipo i lowa.

Po walandos gi ji wel atsysedo. O kur
gules Jonas Kalwajtis, kada atejs žiema?”
pasyklause ji.

„Taj ne tawo darbas” sznekejo Urte.
Kas žin ar jis tuomet cze bus?”

„Beje — kas žino?”

„Tu galy prie jo mokintiesy, kad ge-
riaus pasysektu pas klebona. Asz jam pasa-
kysiu”.

Magde apsywerte ant kito szono. „Asz
esmi wysaj pajka, tare ji, del jo wysaj paj-
ka. Geriaus jam nesakyk”.

Ant rytojus Kalwajtis rasze gromata.
Magde jam parnesze isz kromo popiera ir
atramenta. Atramento niekada nebuwo na-
muose buwia; o dabar jis ir ant zoposto
prysypirko. Kajp gal wienas žmogus iszra-
szyt pilna pleczka? Ji sawias klause. Bet ji
isz to džiaugesy, nes jis cze turetu gana il-
gaj pasylykt. Neiltrukus parejo del jo skri-
nute. Ji pasmilo žynot, kas joje ira, ir už
trepu pasysepusy lauke iki jis ja atydare.
Apaczioje drabužiu ir marszkiniu buwo
knygos, kuriu aparaj buwo iwynioty i po-
piera. Jis ja isyszauke, atsklejde lietuwiszka
biblija ir liepe perskajtyt kelata skirsnelu.
Ji isz pradžios mizeziojo isz drowos. O koki
cze knygele? Ji paklause ir i ja pirsztu paro-
de.

„Cze ira daug musu dajnu atspausdin-
tu, sznekejo jis ja. Po kajrej ira lietuwisz-
kos, o po deszinej wokiszszakaj pertajsytos.
Kuningas Reza jas surinko. Tas kuningas
jau senej numire, ir kad jis tas dajnas nebu-
tu užras ias, jau gal daug ju butu užmirsz-
ta”

Jis prasklejde kningute ir parode jaj.
„Cze szit ira juokaj, tare jis. „Žwirblytis”
buwo paraszas po kajrej pusej, o po deszi-
nej: „der Sperling”. Tewas ejna ginkla ne-
szins medžiot ir tyko. Jis szauja i — žwirb-
li. Ta brolej parweža namon isykrowia i
roges, o sesutes ji nupesze ir, kad motyna
ji iszkepe, padejo ant stalo swecziamas, kad
walgytu.

Atsysedo sweczzej, atsyrogolino,
Suwalge žwirbleli, supaurino.
Suwalge žwirbleli, supaurino,
Iszgere aluczio linksmej dwy baczkas.
„Taj pajka dajna, szukterejo Magde.

Kajp gal užtekt wieno žwirlio tajp
swecziamas?”

„Nerejk myslyt, kad taj isz tiesu
atsytyko, tare jis, arba kad tajp atsity-
galetu. Bet pas mus lietuwininkus tajp
szendie ira, o taj ir musu pragajsztis: at-
tikus mažiausiems niekams mes daug ger-
me. Norint tie žodžej dajnos juokingi
skamba, wienok jie ira gana rustus”.

Ji klause sy ausi isztempusy, ka jis
sake, su placziomys akimys ir mažas
trejs dantelejs pryšpaudusy apatine lup-
awo.
Kad jis jau pabajge sznekejas, ji da
grajtaj ir bajmingaj pažwelgusy tare:
gi, mata, nera taj pajka dajnele”.

Jis turejo ir daugiaus kningu. Jos
wysos sukrautos ant lentynos wirszuj low-
Magde kožna ryta asla szluodama strop-
nuszluostydawo no ju dulkeles. Tankej,
dama pro szaly pusiau atwiru duriu i dar-
ar i blyke, ji matydawo kalwajti sedint
stalo ir skajtant biblija. Paprastaj jis tu-
met turedawo ir plunksna rankoje ir
kada raszant szy-ta ant lajszkelo popier-
ar i sawo kiszenes knygele. Kad ji tardawo
sy esant nematoma, ji pasysepdawo užlu-
dusy už dydelo wandens kubilo ir žiure-
wo i ji be atkrejpos. Taj jaj regimaj stel-
klas buwo matyt, kad žmogus wys skaj-
ir skajte, rasze ir myslijo wiena wale.
mokedawo tajp padaryt, kad ji su juom
sytykdawo, kada jis wajkszciodawo isz wa-
no galo i kita darže. Tankej jis tuomet ne-
lingaj pasznekiudawo, paemias už ranku
wedžiodawo su sawim. Wysumet jis kal-
nukrejp dawo ant ruseziu dajgtu, klausy-
dawo, ka ji mokinosy mokslawieteje, ir
dawo pats sawo paajszkinimus, kurie ber-
newysumet luwo lengwej suprantamy. Ka
Magde ejo i moksla pas kuninga, jis
daugiaus ape ja rupinosy. Jam rodesy, ka
klebonas negana nuswerdawo stebuklus.
tarp kitu dajgtu jis laužydawo sau gal-
ape nawatn su dajgtus, kajp taj: kokis
sparnus tur aniolaj, ir ar tyktaj duszios
mirusiu wajku tur sparnelus, ar ir duszios
augusiu žmoniū, ir ar rojuje žydejo nety-
kwietkos, bet syrpo ir wajsej, norint pala-
mintos (szwentos) duszios nerekalauja ka-
nieszko walgimo. Jis tare, kad biblijo re-
rast atsakyma ant wysu klausimu.

Magde klausydawosy jo su padywa
Žodžej, kurie isz jo burnos iszejo, jaj rode-
sy kokiu aprešzkinu. Ji turejo balsej ska-
tyt jo kningas. „Tu mano wajka padary-
per daug mokintu, tare Urte. Žiurek, kaj
Magde pakabino galwa, kajp kad ji
jaj per sunki, ir sapnuoja wys su atwiromy
akimys. Juk ant kuno jinetur nej wien
mesos swaro. Susiedaj myslis, kad asz
badu stapinu, o juk su rykszto jaj neiwar-
si. Ikalbek jaj kad ji geraj walgytu ir get-
tu, kitajp ji blogiauszej iszwejzdes tarp wy-
su isyžegnudinancziu wajku”.

Isz tiesu Magde buwo sudžinwusy kajp
wirbalas ir netiesej stowedawo. Prie ranku
alkunes buwo labaj iszsykisziusios, o kaule-
ty peczej susytraukie siauros krutines link
Jos wiajdas buwo menkas ir izbliszkiams, no-
sys per smajly, burna perdydele. Szali sawo

otin
wo s
agde
in.
Zmo
nink
Ji
altal
riesz
ajste
nazi
skie,
awo
ysu
y gi
mog
o, ka
lawo
velaj
lawo
note
uwc
is pi
ro si
lawo
knig
ties
giall
wo l
wo v
tykt
guoc
tajp
szna
nink
kiet
Pa
gar
jo i
wu
lej
lau
ba
ni
be
af
sy:
su
ta
ki
ta
g
P
c
g
i
r
s
l

otinos ji negatejo nej pasyroditie. Motina wo stypry, apwaly ir grazaus pawiajzdo. agde su ja nenoriaj ejdawo per kajmo uli-
aj isz tiesu ta.

Žmona Urte nesyskunde ant sawo gaspau-
ninko, Jonas wysur kur iszlajkie sawo žo-
nes daug ger-
jnos juoking-
rustus".
pusy, ka jis
ir mažas as-
apatine lup-
jas, ji da sy-
zusy tare: "y-
nele".
ingu. Jos ta-
wirszuj low-
odama strop-
les. Tankej-
i durin i dar-
ajti sedint
prastaj jis
nkoje ir ka-
kelo popier-
ad ji tardawo
pdawo už-
o ir žiure-
regimaj stel-
us wys skaj-
iena wale.
ji su juom
dawo isz w-
is tuomet me-
ias už rank-
met jis kall-
gtu, klausy-
vieteje, ir da-
, kurie bene-
rantamy. Ka-
minga, jis
a rodesy, ka-
stebuklus.
o sau galw-
taj: kokio-
tj duszios m-
ar ir dusz-
zydejo nety-
norint pala-
ejkalauja ka-
biblijo re-
mu.
su padyw-
ejo, jaj rod-
balsej skaj-
jka padary-
žiurek, kaj
kad ji bnt-
u atwiromy-
nej wien-
kad asz j-
jaj neiwar-
zytu ir ger-
les tarp wy-
uwusy kaj-
Prie rank-
os, o kaule-
utines link-
iskias, no-
Szali sawo

duosu už paczia sawo suauganczia dukteri, garniukia.— Swiaczes garnis izgirdas to-
kia szniaka, pilnas dydistes atsylicie: „Ži-
naj kad asz galu daug parnesztie, ir pasziar-
tie netyktaj sawo marczia, bet ir jusu wysa
szejmina". Taj pasakias iszlekie. Jis lakste
szian ir tian, aplekie tarpkrumius, pialkies,
paupius, lankas— bet niekur nieko nemate
Ant galo nuilsias ir izbadejas jau tajsesy
be nieko grisztie, tam tarpe pamate duobu-
teje besyraj auojent krupia (rupuzia). Jis
ta nutwerias in ilga snapa wilko sawo pa-
žadetaj marcezej ir parniaszias jaj st ezej le-
kie i swiatima lyzda. Bet kad namiszkiej
pamate jo smarldzia dowana, jie jam spar-
najs izelauze paszonius ir nuware no lyzdo
sakidamy: tajp taj tau gudrineziau pryguly
už tawo girpelnistia. Ir dukters jam tewaj
nebedawe. Užtaj swiaczes garnis mulenkas
galwa, walanda pastowejo ant netolimo
stogo ir iszlekie namo gawias giara pamo-
ksla swezčiuose.

Tajp taj ir mias lietuwininkaj kad žiu-
rime i swiatima darba ji niekiname tarda-
my, kad mias patis szimta sik galime gie-
rius ji atliktie. O kajp pradedame dir tie
taj isz musu darbu iszejna niekaj. Už taj
negaudikime bezdalu tuszezioje wietoje, bet
nesygidamy gieraj dirbkime kožnas pagal
sawo izgali.

J. Szl.

Gromat. isz Lietuwos.

Aplink Gruzdžius, Sziaulu pawietije,
Kauno redyboje, paskilbo, kad lietuwinin-
kas Kwaszys, kurs pirm kelu miatu buwo
isz begias isz Lietuwos gelbedmasys no waj-
sko ir nukelawias i rima buwo pastojas i
kloztoriu, dabar jau nebejnas i kuningus
Rime, bet kad isz ten jis isz begias begtinaj
ir dabar jau esat Austrijoje; jis praszo tewo
kad jam atsiustu kelus szimtus rublu, nes
jis waziuosys i Amerika, kitajp prazusys,
kad tewas piningu neduosys. Kajp asz gir-
dejau jau jis buwas seminarija pabajgias ir
trejus miatus isz buwas Akademijoje Socie-
tatis Jesu. Del kokios priezasties isz bego
jis isz ten — nežinau. — Cze rejck pasakyt
taj, kad dabar neretaj atsytinka atsyzsalint
klerikams no kuningijos. Priezastis gi tan-
kiausej ira tokia: kuningu lizdas ira per
daug prtersztas papiktinimajs, o jaunys waj-
kinaj, kurie wysur uoretu elgtiesy tejsingaj
o negaledamy per taj, kad juos gajszina ir
neapkenze seny kuningaj tur begt isz se-
minarijos... Prieg tam dabar kad eme
kilt lietuwiszkoi dwase, jaunieji kuningaj,
nors newysy, užstawineja lietuwiszkaja kal-
ba ir žmones darbinikus, o senej patys su-
sylenkawia, neapkenze lietuwininku, o už
taj ir jaunu lietuwiuojancziu kuningu. O tie
nenoredamy kentet priespudi, bega isz se-
minariju ir kuningystes.

Musu kuningelus stogint byszki prade-
jo maskolej: ne už ka kita kajp tyk už glau-
dymos prie lenku než noniszka. Gubernato-
rius per tarpinikus (isprawnikus) atsiunte
raszta i walsezius sawo redybos, kad duoda-

myprickalba (prygawara) ejuantiemsi semi-
narija wajkiam, užraszytu pawardes grinaj
lietuwiszkas, bet ne sulenkintas, Taj man
labaj patinka. Walseziaus rume ira dabar
sausaj užginta kalbet lenkiszka; ape ka ira
apgarsinimas prymusztas ant duriu.

R. W. nuwaziawias i Kauna buwo už-
klimpas ir i seminarija: ten jam atsymnus
pro „Auszra" wienas klierikas sakias, kad
ja skajtyt esa lietuwininkams ne wale, nes
ji prieszinantys paretkuj, koki kuningaj i-
wiada. Bet R. W. atsake: kajp asz galu ne
skajtyt „Auszra", kad ja wysy musu žmo-
nes skajto, ir ten nieko bažniczej prieszingo
neranda kajp tyktaj tiek, kad kuningaj ira
mažo mokslo, o ir žmones stiprej engia,
kas beje ira tejsybe, Taj girdeomas klieri-
kas, nusysuko i szali niurzgedamas kas-žiu
ka.

Szendie kuningaj labaj piksta ant mo-
kintu jaunu lietuwininku už taj, kad jie wy-
sur iwida raszta, kalba ir dwase lietuwisz-
ka, o už taj jiems ir ju gimina, cziamis tie-
kiasy paiszka lyt, kiek galedamy. Ira wie-
nas Lietuwoje geraj žinomas rasztininkas S.
Už taj kad S. prysydejo prie darbo atkeli-
mo lietuwytes, lenk-kuningej Gutowskis ir
Reksė ant jo supyko ir ant jo giminaje. Ju.
Tajp kad wienas S—o gimina, jis norejo
tapt rasztininku pas Naryszkina. taj ta pa-
jutia kuningaj G. ir R. nuwaziawo pas u-
we, zdetoja dwaru Narys kino ir melde, i-
dant ju niekajp neprymtu, nes jis ir jo gi-
miniotis S. esa „netikej", kuriu rejck gir-
bajsetys; o antra karta, kajp pernaj riuko
nauja stauszyna pasybajgus trims miatams,
žmones klausesy rotos klebono, ka rejck isz-
riakt. Klebonas atsake: ka norite, ta iszrin-
kite, tyktaj ana giminajti S—o nepadekite
stauszytu; geriaus jums turet girtuokli ar
pakysza kurs jums pragers ar suwartos ke-
lis szymtus rublu, bet ne ana blaįwu ir tej-
singa „netiki". — Rejk žynot kad musu
lenk-kuningej wysus lietuwininkus, kurie
neszoka pagal ju muzyka, wadina „neti-
kejs" ir kejkia isz ambonos. Gražios mias
lietuwininkaj susylunkeme gadynes, kad
musu majtynamy kuningaj, anie „penety
bediewej", o ir da lietuwininkaj, kejkia ir
niekina sawowiengymius už lietuwyte. Ar
tj dwaszszkiems piemenims tajp pryder
daryt? itegimaj, kad Kristus netajp moki-
no žmones mokint ir artyma mylet. Musu
storpilwej kuningaj myl artyma — pininga,
o ir žmones mokina geraj daryt — kuniu-
gams kizzenes giaingu prypilt.

Parigožonas.

De wy-a seniu.

Pas senosius myslis sena,
Su jajs sunkej susyprasy,
Nors kalbetumej per diena,
Jaunos myslies neberasy.
Jaunas tyk gal iszmanytie:
Ka lietuwej nor darytie.
Man bepigu su jaunuoju,
Su juom grejt susyrukoju,
Pas ji wyska grajt atrandu,
Pas ji myslis plauk kajp wanduo.
Senio dwasia lyg newaloj

Dirb ant wieno wys kurpalo —
Ar maža ar dide koja;
Del to jo bats nemierojė,
Man bepigu su jaunuoju,
Asz ji glostau ir bucziuoju,
Musu myslis drauge plaukia,
Nieks negajszta, nieks ner lauke.

Wiewersys.

Amerika.

Racine Wis. 28 Grudniaus 1884. Gražiausiu namaj wysam Amerikie „kajp raszo Heraldas“, pawirto i pialenas. Blake Opera House. Buwo taj Hotelys kuriame tajpogi atsyprowynejo balej, teatrj ir tt. Szendie pirma adina po pusiamakeziu eksplo dawo wydurije, bet kas, to nieks nežino. Gana kad sikiu liepsna apsiante wysus namus. Ta nakti 60 žmoniū isz wysu szalu susyrinkusiu nakwojo. Kada prabudo ir pamate kad isz szalu liepsna apeme wysus namus, pastojo ryksmas wydurije, nekurie per langus szoko žemim, o nekurie gi dbejosy kajp imanydamy, bet tris aszbos rado smrti liepsnose.

Wysy kurie tam Hoteli nakwojo, patroti jo ka turejo.

Naujas telegrafas per Atlantika. Se niau telegramas i Anglija ir Francija isz New Yorko kasztawo 5 dolerej už wiena žodi, szendie kada užwede kita drata' jau tyktaj 40 centu kasztuoje wienas žody, o kajp raszo Rochester Union-Advertiser, kad nekurios kompanijos telegramu nor da žemiau nulajst czienia.

New York 28 Grudniaus. Socialistaj Suwienuotose Walstijose isyta se nauja gazieta. Cze jie turejo jau daug sawo wietyniu gazetiu, bet da nebuwo wienos dydelos, del wyso kraszto paskirtos. O dabar jau atsyrado, wardu „SOCIALISTAS“, kurs iszejna wokiszkoje kalboje. Isz tos priezasties tarp socialistu wokiecziu pakilo dydelys dziaugsmas. Wysuose dydesniuose miestuose socialistaj kiele balus ir ryuko pinigis del naujos gazetios. Tarp kitu New Yorkie jie susyrynka buwo i Germania Assembly Rooms. Tian ju' tajp buwo daug, kad sunku buwo alkunemys prasygrumdit A. Jonas turejo cze sawo szniakta kurioje isztare kad socialistaj Amerikos ejna iszwien su socialistaj Europos. . . . Po tam buwo daug dajnu dajnuojema, o ant galo iszpardawyneta brangius dajgtus, o limty pinigaj ejo i kasa del „Socialisto“. Pasysekimas balaus buwo neiszpasakitaj dydelys.

New York 2 Sausio 1885. Socijalistaj Suwienuotu Walstiju kalbina Ajriszius, kad jie lajkitusy draugie su socijalistaj. Szendie Ajriszej neapkiasdamy Anglijos pasydalino wienu ejna su demokrataj, o kity su republikonaj, o nej wienu ne kity ner tykrajs Ajrisziu draugajs. Tegul Ajrisziaz ima neapkiasdie kožna pryspaudeja ir wargintoja žmoniū, ar bus Anglikas ar Wokietis ar Maskolus, ir Ajriszej ras dydela dydela pagialba socijalistuose. O tuomet Ajriszej ne butu pasydalinia, ir sila turetū dydesnia. — Jajgu Ajriszej padaritu sutarima su socijalistaj, taj po 4 miatu, kad bus naujas prezidentas

skiriamas, mias darbinikaj turetume jau sawo kandydata, kurs gautu wieszu darbinikams ejnant iszwien. Bet kiek darbiniku supranta sawo rejkalus?! Daugumas nežino kad demokrataj ir republikiszki ira niaprietelejs darbiniko ir apgautojaj's jo. Duok Diewe, kad atsywertu wysiems akis, o tuomet mias darbinikaj turetume sawo prezidentu, o ir kieszenius pilnus.

Washington 1 Sausio. Bankieris Wanderbiltas užrasztawojo wysus dajgtus jenerolo Grantu buwusio prezidento: namus, žemes knigas, abrozus, giurklus, o ir padeka wones kongresso, kurias taj padekawones buwo Grantaj atsiuntias. Kožna walanda galy tie dajgtaj butie parduoty; ju werte isznesza i 90 tukstancziu doleriu. O Grantu skola isznesza 150 tukstancziu, Wanderbiltas dowanoje jam 60 tukstancziu bet noretu atgaut atgal 100 tukstancziu. Grantas kurs pawogtus Suwienuotu Walstiju milijonus pragiere ir praulawojo, dabar ubaganje no republikonu rekaliagus pinigis.

Europa.

Berlinas, 29 Gr. 1884. Wokiecziu Sajmas žada Bismarkij wel duot spreklu i nosy, atmesdamas Bismarkio rejkalauijamas 50 tukstancziu markiu del itaj'symo nauj Wokietij koloniju (naujokyniu). Bismarkis jau tiekiasy Sajma suardyt pasyt kamas, kad antras bus jam paklusnesuys. — „Elberfeldiszka Gazietu“ pradejo rinkt pinigis rejkaliagus del iszlaikimo pagelbininko Bismarkij Dabar ir moters padare draugystes, ir Bismarkij nesza pagela. Ar tas užstawynetoj's ponu užpelne, kad jam moters rinktu pinigis, ir ar jis tajp daug moterims gero padare, kad jos už jima wawawotiesy su wyriszkejs?! Juo kas daugiaus žones spaudž, juo žones tam dydesne duoda paspara. Kada bus kito nisz-kaj, kada?!

Winnos miestas 30 Gr. Austrijos sostapyleje dabar ira taba tyli ir ludna. Darbaj neejna. Balej pasylowe, luksuoniū butaj aptusztejo, ponaj iszw žiawo i sawo dwardis o cecorius i Peszta. Wiennos miestas kajp kad butu tuszczes, žmones ira labaj nusyminia. — Palicija iszginie isz cz Libknechta, sanari wokiszkojo Sajmo, už taj kad jis cze karsztaj užstawinejo darbininkus, ir rode jiems kela, kajp jie gal pagerint sawo buwi, o niekino wyresnybe.

Odessa 2 d. Sausio. Nesenej prastas žmogus darbininkas, jo pawarde Rigun, eme lajkyt cze susyrinkimus ir mokint žmones, jog melstiesy priesz abrozdu szwentuju ira grieku, nes taj garbe, gird, atyduodama žmogaus padarytiems balwonams. Nieks diewa nej szwentu negal numalawot, nes ju nemate; o už taj negal but nej kokiu szwentu abrozdu. — Ta ardytoja abrozdu palicėja nutwere, o sudas istume i kalejima ant 3 miatu. Maskolijoje draudže žmoguj tajp tyket kajp jam rodosy asant tejsinga.

Berlinas 29 Gr. Prusu Bismarkis žada waziuot i Paryziū ir nor pasymatyt su konsulu prancuzisz-kaj prusyszku, su kuriuomy

lor rodawotys ape suwienawima tarp Prusu ir Prancijos, bet noretu tajp pašlapta daryt kad niekas nežynotu.

Cairo Egipte. Anglizsky rajtelej kurie stowy Kortije, pasyliko paraginty i marsza prie Merwo. Kajp rodosy taj przyadeta dowana 100 swaru [500 amerikiszku dolaru] jenerola Wolseley kajtyna ir stumia i wajna kad ko grejeziause isz Sarros pasyskubintu i Debbeh.

Mudiras telegrafuoja isz Dongolos kad wienas gimtas Kartume sugrižias isz tian kad nekurie ka s piegawoj per 4 dienas ape Mahdes paguldyma danesza kad Aly Mahdes daugumas ilgsta ir noretu grižt atgal i sawo szaly ir matyt nors pialenus sawo sudiagintu namu per niaprietelu, tie patys sugrižia pas jenerola Gordona wyska papasakojo ka mate ir girdejo. Ar taj tejsybe ar mialas mias to nežynome, juk kožnas sawia gire. Bet tas pats reporterys sako kad Aly Mahdes wajskas piarejna i abaza jenerolo Gordono.

Londonas 69 Gr. Daejna tejpogi žina kad maskolej kajp ir kity lenda ne i sawo rejkalus, ar gal ka padaryt ar ne wys tawien bet nor pasyrodyt kajo kity žmones maskolej patys jau negal nieko padaryt i sawo kirmeles tur widuryje kurios no dandmiatu ji kremta, o tyk wys lenda ne i sawo rejkalus; szendie jisaj landa wysur ar ko užpraszo ar ne. Jau i Egipto rejkalus iszszo nosy bet ant tuszczio iszwaro ji wyska p kiau e isz daržo, nežiury jisaj i taj bet landa kajp begediszkas žmogus.

Gramatikos anglizskaj lietuwiszkos turu, kas nor gaut tegul iki 28 dienasj Warsawio (Lut-go) paduoda sawo warda ko žinotumeme kiek dukuot. Tajpogi rejk not kad iz lawimas tokios gramatikos bragej kasztuoja, del togi kas nor atejt i pamozie tegul atsiunze puse pinigiu ir gramatika gaus pigiau 35 ct. nej kity. Gramatikos kasztuos pusanro dolero ir bus daug dydesne ne kajp senowes buwo. Kas netur pinigū smulkiu gal siust markomys paizwems (stamps).

HOTELIS LIETUWISZKAS A. Tepluszewicziaus ir Brolo North Main Street PITTSTONE

Brolam ir pažistamiem Lietuwini kamam žnajminu kad uždejeju Lietuwiszka Hotelu kur kožnas brolis lietuwininkas užejas gerast wysokiū gierimu, prieteliszka priema ir grejta o szczira pasluga ir rodawotys sokiuose rejkaluose.

A. Tepluszewiczia ir Brolo.

DR. M. J. B. MESSEMER,
150 SECOND AVE., bet. 9th and 10th

Office Hours:

8-9 P. M.

12½-1½ } P. M.
7-8 }

Th
News p
New Y
circulat
States at
Rates
one in
...
All co
address
M. T
25 Alle
N
I
lietuv
daug
Potri
tare e
mire i
diewi
žiami
wiszk
woki
weni
isz g
steng
gij t
kaj s
ju se
Liet
spyr
keji
tas,
grej
ga,
po a
daug
dyt
žmo
(lat
kra
stej
tary
žiau
Kri
žed
ma
gal
ky
ret
kre
i la
ia
tu
wi
ma
ta
ry
wo
ar
tu
L
k